

Lapsen saattohoito YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen näkökulmasta

Pyöreän pöydän keskustelu

14.3.2016

Säätytalo, Helsinki

IHMISOIKEUDET

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Eettiset
koodistot/
ohjeet

Sote-
henkilöstö

Perhe

Vanhemmat

Terveys-/
lääkintäoikeus

**LAPSI-
POTILAS**

Sisarukset

Sosiaalioikeus

Läheiset

Lapsioikeus

Harrastukset

Opettajat

Kaverit

Päiväkoti/Koulu

Lapsen oikeus hyvään kuolemaan

YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista (SopS 59 ja 60/1991)

- erityinen lapsia koskeva kansainvälinen ihmisoikeussopimus
- juridisesti sopimusvaltioita sitova – Suomessa voimassa lainsaaisena , jo 25 vuotta
- ei sulje pois muiden ihmisoikeussopimusten velvoittavuutta suhteessa lapsiin
- koskee kaikkia alle 18-vuotiaita

Lapsen oikeus hyvään kuolemaan

Lapsella on oikeus nauttia parhaasta mahdollisesta terveydentilasta sekä sairauksien hoitamiseen ja kuntoutukseen tarkoitetuista palveluista.

24 artikla

” Lapsilla on oikeus laadukkaisiin terveyspalveluihin, joihin kuuluu terveyden edistäminen, sairauksien ehkäisy ja hoito sekä kuntouttavat ja palliatiiviset palvelut. ” (CRC/GC/C/15, kohta 25)

” ... lasten oikeus terveyteen ei ole tärkeä pelkästään itsessään, vaan tämän oikeudentoteutuminen on myös välttämätöntä kaikkien muiden yleissopimuksen mukaisten oikeuksien nauttimisen kannalta. Lasten terveyttä koskevan oikeuden toteutuminen riippuu myös monien muiden yleissopimuksessa määriteltyjen oikeuksien toteutumisesta.”

(CRC/GC/C/15, kohta 7)

Lapsen oikeus hyvään kuolemaan

Jokaisella lapsella on synnynnäinen oikeus elämään. Sopimusvaltiot takaavat lapselle henkiinjäämisen ja kehittymisen edellytykset mahdollisimman täysimääräisesti.

6 artikla

” [6 artiklassa] korostetaan sopimusvaltioiden velvollisuutta varmistaa lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen kehityksen ruumiillisesta, henkisestä, moraalista, hengellisestä ja sosiaalisesta näkökulmasta. Lapsen elämän, henkiinjäämisen ja kehittymisen taustalla on monia riski- ja suojaavia tekijöitä, joiden järjestelmällinen tunnustaminen on tarpeen, jotta voidaan suunnitella ja toteuttaa näyttöön perustuvia toimenpiteitä, joilla puututaan moniin erilaisiin tekijöihin lapsen elinkaaren aikana. ” (CRC/GC/C/15, kohta 16)

Lapsen oikeus hyvään kuolemaan

Yleissopimuksessa tunnustetut oikeudet kuuluvat kaikille lapsille ilman minkäänlaista lapsen, hänen vanhempiansa tai muun laillisen huoltajansa rotuun, ihonväriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen, etniseen tai sosiaaliseen alkuperään, varallisuuteen, vammaisuuteen, syntyperään tai muuhun seikkaan perustuvaa erottelua.

2 artikla

”Perustasolla [*laadukkaat terveystalvelut*] tulee järjestää siten, että niiden määrä, laatu ja toimivuus ovat riittävät ja että ne ovat koko lapsiväestön saavutettavissa sekä fyysisesti että taloudellisesti ja kaikkien kannalta hyväksyttäviä.”
(CRC/GC/C/15, kohta 25)

Lapsen oikeus hyvään kuolemaan

Lapsella, joka kykenee muodostamaan omat näkemyksensä, on oikeus vapaasti ilmaista nämä näkemyksensä kaikissa lasta koskevissa asioissa. Lapsen näkemykset on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.

12 artikla

” Lapset, myös pienet lapset, pitäisi ottaa mukaan päätöksentekoprosesseihin heidän kehittyviä valmiuksiaan vastaavalla tavalla. Heille pitäisi antaa tietoa ehdotetuista hoitotoimenpiteistä ja niiden vaikutuksista ja tuloksista, ja tietojen tulisi olla myös vammaisille lapsille sopivissa ja ymmärrettävissä muodoissa. ”
(CRC/GC/C/12, kohta 100)

Lapsen oikeus hyvään kuolemaan

Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

3(1) artikla

”...periaatetta on noudatettava kaikissa terveyteen liittyvissä päätöksissä, jotka koskevat yksittäistä lasta tai lapsiryhmää. Yksittäisten lasten edun tulisi perustua heidän fyysisiin, emotionaalisiin, sosiaalisiin ja koulutuksellisiin tarpeisiinsa, heidän ikäänsä, sukupuoleensa, perhe- ja sosiaaliseen taustaansa sekä heillä vanhempiinsa ja huoltajiinsa oleviin suhteisiin.” (CRC/GC/C/15, kohta 12)

Lapsiasia.fi